

Bruksela, 10 maja 2019 r.
(OR. en)

7672/2/19
REV 2

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Rada
Nr dok. Kom.:	15011/18
Dotyczy:	Czysta planeta dla wszystkich: Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki – aspekty rolne – <i>Wymiana poglądów</i>

1. W dniu 28 listopada 2018 r. Komisja przyjęła komunikat pt. „Czysta planeta dla wszystkich: Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki”.
2. Komunikat został w dniu 19 grudnia 2018 r. zaprezentowany Radzie ds. Energii, a w dniu 20 grudnia 2018 r. – Radzie ds. Środowiska. Debaty orientacyjne w Radzie odbyły się w dniach: 18 lutego 2019 r. (Rada ds. Konkurencyjności), 4 marca 2019 r. (Rada ds. Energii) i 5 marca 2019 r. (Rada ds. Środowiska). Rada Europejska omówiła zmianę klimatu w dniach 21–22 marca 2019 r.¹

¹ Dok. 1/19.

3. Od stycznia 2019 r. komunikat i towarzyszącą mu szczegółową analizę omawia Grupa Robocza ds. Środowiska. Delegaci Grupy Roboczej ds. Horyzontalnych Kwestii Rolnych (reforma WPR) zostali zaproszeni do udziału w posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Środowiska, które odbyło się w dniu 5 lutego 2019 r., kiedy to Komisja przedstawiła związane z rolnictwem aspekty komunikatu, jak również dogłębnej analizy.
 4. Prezydencja ma zamiar przeprowadzić we wszystkich odpowiednich składach Rady debaty na temat wkładu ich odnośnych obszarów polityki w ogólną wizję.
 5. Aby ukierunkować ministerialną wymianę poglądów zaplanowaną na posiedzenie Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 14 maja 2019 r., prezydencja przygotowała dokument roboczy i pytanie w załączniku do niniejszej noty.
-

**Czysta planeta dla wszystkich: długoterminowa wizja strategiczna neutralnej dla klimatu
gospodarki – aspekty rolne**

Dokument prezydencji i pytanie do ministrów

1. Rolnictwo może odegrać istotną rolę w procesie przechodzenia UE na gospodarkę neutralną dla emisji gazów cieplarnianych. W komunikacie uznaje się kluczową rolę rolnictwa, gdyż odpowiada ono za około 10 % emisji gazów cieplarnianych w UE. Jednocześnie rolnictwo, wraz z leśnictwem, jest również pochłaniaczem dwutlenku węgla. Rada Europejska stwierdziła w październiku 2014 r., że należy uznać różnorodne cele sektora rolnego i sektora użytkowania gruntów, z ich mniejszym potencjałem łagodzenia skutków emisji, a także konieczność zapewnienia spójności między celami UE w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i zmiany klimatu. Obecna wspólna polityka rolna (WPR) już teraz przyczynia się do realizacji celów związanych z klimatem, a wnioski dotyczące przyszłej WPR są jeszcze ambitniejsze w tym zakresie. Przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu przewiduje przekształcenia w sektorze rolnictwa, które umożliwią UE zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego, równocześnie przyczyniając się do osiągnięcia celów związanych z klimatem.
2. UE od zawsze przewodzi działaniom na rzecz wyeliminowania przyczyn zmiany klimatu i działa na rzecz wypracowania uzgodnionej międzynarodowej reakcji na nią na szczeblu globalnym w ramach porozumienia paryskiego. W tym celu w czerwcu 2017 r. Rada Europejska zdecydowanie potwierdziła zobowiązanie UE i jej państw członkowskich dotyczące celów porozumienia paryskiego, a w dniu 22 marca 2018 r. zwróciła się do Komisji Europejskiej, aby najpóźniej w pierwszym kwartale 2019 r. przedstawiła wniosek dotyczący strategii w zakresie długoterminowej unijnej redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z porozumieniem paryskim, z uwzględnieniem planów krajowych.

3. W dniu 28 listopada 2018 r. Komisja przyjęła komunikat pt. „Czysta planeta dla wszystkich: Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki”². Komunikat prezentuje wizję, w jaki sposób UE może w perspektywie długoterminowej przyczynić się do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego. Celem komunikatu jest zainicjowanie szerokiej debaty, z udziałem zarówno europejskich decydentów, jak i obywateli, dotyczącej tego, jak Europa powinna się przygotować do roku 2050.

Na tej podstawie UE powinna być w stanie przyjąć swoją strategię długoterminową do roku 2020 i przedłożyć ją Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) zgodnie z wymaganiami porozumienia paryskiego.

4. W komunikacie podkreśla się przekształcenia wymagane we wszystkich sektorach gospodarki, w tym w sektorze rolnictwa, służące przejściu na gospodarkę o zerowej emisji gazów cieplarnianych netto. Zgodnie z tym dokumentem przejście powinno być społecznie sprawiedliwe, zarówno dla obywateli, jak i dla regionów, zwiększyć konkurencyjność oraz zapewnić zrównoważony wzrost i miejsca pracy.
5. W komunikacie przedstawiono osiem scenariuszy dla UE, które pozwoliłyby osiągnąć redukcję emisji gazów cieplarnianych w przedziale od -80 % do 2050 r. (w porównaniu z 1990 r.) do zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r. Podkreśla się, że sektory rolnictwa i leśnictwa są wyjątkowe, ponieważ mogą również pochłaniać CO₂ z atmosfery. Pochłaniane przez nie ilości są obecnie znaczące – w UE sektory te działają jako pochłaniacz netto około 300 mln ton CO₂ rocznie. Nie wystarczy to jednak, aby zrekompensować pozostałe emisje bez dodatkowych środków zwiększających rolę gruntów w tym zakresie. W związku z tym należy zbadać dalsze możliwości zaopatrzenia w biomasę w zrównoważony sposób, przy jednoczesnym zwiększeniu naturalnego pochłaniania lub w połączeniu z wychwytywaniem i składowaniem dwutlenku węgla, co może prowadzić do wzrostu ujemnych emisji. W komunikacie sugeruje się, że osiągnięcie zerowej emisji gazów cieplarnianych netto będzie wymagało maksymalizacji potencjału wariantów technologicznych i gospodarki o obiegu zamkniętym, wykorzystania na dużą skalę naturalnych, opartych na użytkowaniu gruntów pochłaniaczy dwutlenku węgla, w tym w sektorach rolnictwa i leśnictwa.

² Dok. 15011/18.

6. Aby zapewnić drogę dla gospodarki o zerowej emisji gazów cieplarnianych, w komunikacie opisano siedem elementów składowych, z których jeden jest w większym stopniu bezpośrednio powiązany z rolnictwem niż pozostałe: czerpanie pełnych korzyści z biogospodarki i tworzenie niezbędnych pochłaniaczy dwutlenku węgla. Jeśli chodzi o ten element składowy, podkreśla się, że wraz ze wzrostem liczby ludności unijne rolnictwo i leśnictwo będzie musiało zapewniać wystarczającą ilość żywności, paszy i włókien. Emisję gazów cieplarnianych innych niż CO₂ związaną z produkcją rolną można ograniczyć dzięki efektywnym i zrównoważonym metodom produkcji. Cyfryzacja i inteligentne technologie stanowią podstawę rolnictwa precyzyjnego. Innowacje odgrywają coraz istotniejszą rolę i przyczyniają się do zwiększenia wydajności. Zasoby węgla w glebach rolniczych można zwiększyć, na przykład przez stosowanie uprawy zerowej i upraw okrywowych. Utrzymanie i dalsze zwiększanie naturalnego pochłaniania przez lasy, gleby i grunty rolne ma kluczowe znaczenie.

Kolejny element składowy, konkurencyjny przemysł UE i gospodarka o obiegu zamkniętym jako jeden z kluczowych czynników umożliwiających ograniczenie emisji gazów cieplarnianych odnoszą się do zasobooszczędnego korzystania z surowców i biomasy.

7. Długoterminowa wizja Komisji sugeruje stworzenie systemu wspierania przejścia w perspektywie długoterminowej. Niektóre z elementów tego systemu to: badania, innowacje i inwestycje. Jeśli chodzi o skutki gospodarcze i społeczne, podkreśla się, że obszary wiejskie będą musiały utrzymać wystarczająco wykwalifikowaną siłę roboczą, aby sprostać rosnącym i zmieniającym się wymaganiom w sektorach rolnictwa i leśnictwa, a jednocześnie stawić czoła spadkowi liczby ludności wiejskiej.
8. Wizja Komisji określa szereg nadrzędnych priorytetów, które powinny przyświecać przejściu do Europy neutralnej dla klimatu. Jeden z elementów jest następujący: promowanie zrównoważonej biogospodarki, zróżnicowanie rolnictwa, hodowli zwierząt, akwakultury i produkcji leśnej przy jednoczesnym zwiększeniu produktywności, a także dostosowaniu do samej zmiany klimatu; ochrona i odbudowa ekosystemów, jak również zapewnienie zrównoważonego użytkowania terenów naturalnych oraz zasobów wodnych i morskich oraz zrównoważonego zarządzania nimi.

9. W komunikacie wzywa się wszystkie europejskie i krajowe podmioty polityczne, a także zainteresowane strony w sektorze prywatnym i obywatele UE, by wzięli aktywny udział w debacie i w określeniu środków służących tworzeniu konkurencyjnej i niskoemisyjnej gospodarki, oraz by jednocześnie mierzyli się z wyzwaniami i wykorzystywali możliwości.
10. Wielopłaszczyznowa i interdyscyplinarna wizja przedstawiona w komunikacie wymaga skoordynowanych działań w wielu obszarach, wśród których rolnictwo, obok energii i transportu, jest najistotniejsze.
11. W komunikacie zachęca się wszystkie odpowiednie składy Rady, by przeprowadziły szerokie debaty orientacyjne dotyczące wkładu ich odnośnych obszarów polityki w ogólną długoterminową wizję przejścia UE na konkurencyjną gospodarkę neutralną dla klimatu. W tym kontekście ministrowie rolnictwa proszeni są o omówienie kluczowych elementów komunikatu związanych z rolnictwem.
12. Debata orientacyjna na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa ma na celu ukierunkowanie działań na kluczowe strategiczne kwestie i przeanalizowanie wizji państw członkowskich w okresie do 2050 roku, na podstawie celów uzgodnionych na rok 2030.

Pytanie

Czy zdaniem ministrów komunikat Komisji „Czysta planeta dla wszystkich” wskazuje właściwy kierunek długoterminowego wkładu UE w realizację celów porozumienia paryskiego, jeśli chodzi o sektory rolnictwa i leśnictwa? Gdzie według ministrów występuje w tym względzie najpilniejsza potrzeba działania w polityce rolnej na szczeblu krajowym i unijnym?